

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 22 Απριλίου 2015, με την εξής σύνθεση : Νικόλαος Αγγελάρας, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Σωτηρία Ντούνη, Χρυσούλα Καραμαδούκη και Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδροι, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Σταμάτιος Πουλής, Αγγελική Μυλωνά, Χριστίνα Ρασσιά, Βιργινία Σκευή, Αγγελική Μαυρουδή, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας και Βασιλική Προβίδη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφianού, Δέσποινα Τζούμα και Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει την από ... (αριθμ. κατάθ. ...) αίτηση για αναίρεση της ... οριστικής απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των : 1) ..., 2) ... και 3) ..., οι οποίοι εμφανίστηκαν στο ακροατήριο και δήλωσαν ότι επιθυμούν τη συζήτηση της υπόθεσης.

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου.

Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε ότι η σύνταξη του αποβιώσαντος δικαιοπαρόχου των αναιρεσειόντων, εν ζωή συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, έπρεπε να αναπροσαρμοστεί με συνυπολογισμό της πάγιας αποζημίωσης του άρθρου 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997 και επομένως αυτοί δικαιούνται, καταρχάς, τη διαφορά των συντάξεων που ο ίδιος στερήθηκε κατά το από 1.1.1997 έως 31.12.2002 χρονικό διάστημα, η οποία όμως δεν μπορεί να τους καταβληθεί, δεδομένου ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, τα οικονομικά αποτελέσματα που διαπλάθονται στο πλαίσιο ασκηθείσας ενώπιον του

Ελεγκτικού Συνεδρίου έφεσης δεν μπορούν να ανατρέξουν σε χρονικό σημείο πέραν της τριετίας από την πρώτη του μήνα έκδοσης της 499/2007 απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το Ελληνικό Δημόσιο, που ζήτησε να απορριφθεί η αίτηση αναίρεσης και

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από ... γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του Δικαστηρίου με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Νικόλαο Αγγελάρα που αποχώρησε από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας, πλην όμως εγκύρωσ λαμβάνεται η απόφαση του Δικαστηρίου κατά την παρούσα διάσκεψη κατά την ομόφωνη γνώμη των Δικαστών χωρίς την παρουσία του, σύμφωνα με τα άρθρα 11 παρ. 2 του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981, την Αντιπρόεδρο Άννα Λιγωμένου και τους Συμβούλους Χριστίνα Ρασσιά, Δημήτριο Τσακανίκα και Θεολογία Γναρδέλλη (αναπληρωματικό μέλος) λόγω κωλύματος. Για τη νόμιμη συγκρότηση της Ελάσσονος Ολομέλειας, στη διάσκεψη μετείχαν επίσης οι Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού και Δέσποινα Τζούμα (αναπληρωματικά μέλη).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου και ήδη Αντιπροέδρου
Αγγελικής Μαυρουδή και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το νόμο**

1. Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναίρεση της ... οριστικής απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία απορρίφθηκε η έφεση των ήδη αναιρεσειόντων κατά της τεκμαιρόμενης άρνησης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους να αναπροσαρμόσει τη σύνταξη του δικαιοπαρόχου των τότε εκκαλούντων, χήρας και τέκνων συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, που απεβίωσε στις 9.2.2004, με συνυπολογισμό από 1.1.1997 της πάγιας αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997.

2. Νόμιμα εχώρησε η συζήτηση της υπόθεσης παρά τη δικονομική απουσία των αναιρεσειόντων, οι οποίοι εμφανίσθηκαν στο ακροατήριο και ζήτησαν να συζητηθεί η υπόθεση (άρθρα 27, 65 και 117 του π.δ/τος 1225/1981).

3. Η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως για την οποία καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (βλ. το ... έντυπο γραμματίο Δημοσίου σειράς Α' και άρθρα 61 παρ. 1 και 117 του π.δ. 1225/1981, 304 Α'), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και εν γένει νομότυπα και συνεπώς πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί περαιτέρω.

4. Η κρινόμενη υπόθεση, που αφορά την καταβολή αναδρομικών ποσών σύνταξης στο δικαιοπάροχο των αναιρεσειόντων, εν ζώη συνταξιούχο δικαστικό λειτουργό, κατόπιν συνυπολογισμού στις συντάξιμες αποδοχές του και της πάγιας αποζημίωσης του άρθρου 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997, εξετάζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και δεν απαιτείται η παραπομπή αυτής στο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 99 του Συντάγματος, όπως συγκροτείται κατά το άρθρο 88 παρ. 2 αυτού, δοθέντος ότι, κατά τον απορρέοντα από την τελευταία αυτή συνταγματική διάταξη κανόνα (αποφ. 23, 24/2006 Ειδ. Δικ.), εφόσον το οικείο νομικό ζήτημα έχει ήδη επιλυθεί με προηγούμενη απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, όπως εν προκειμένω (αποφ. 4/2006 Ειδ. Δικ.), δεν συντρέχει πλέον νόμιμος λόγος παραπομπής της υπόθεσης σ' αυτό (Ολ. ΕΣ 1583, 1659/2011, 166, 963, 964/2010, 787/2007 κ.ά.).

5. Στην προκειμένη υπόθεση, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο δικαιοπάροχος των ήδη αναιρεσειόντων, ..., πολιτικός συνταξιούχος, πρώην Εφέτης των Διοικητικών Δικαστηρίων, που αποχώρησε από την υπηρεσία στις 15.5.1996 λόγω παραίτησης, δικαιώθηκε συντάξεως με την ... πράξη του Διευθυντή της 42^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με βάση την από έτη 27-02-17 συνολική συντάξιμη υπηρεσία του, ίση με τα 617/1000 του μισθού Εφέτη, προσαυξημένη κατά 52% λόγω επιδόματος χρόνου υπηρεσίας. Με την ... πράξη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η ανωτέρω σύνταξη αναπροσαρμόστηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2592/1998 και με βάση τα μισθολογικά δεδομένα του ν. 2521/1997, χωρίς όμως να συνυπολογισθεί στις συντάξιμες αποδοχές του, ως αυτοτελής συντάξιμη παροχή, η πάγια αποζημίωση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997. Ακολούθως, οι αναιρεσειόντες, ως κληρονόμοι του αποβιώσαντος στις 9.2.2004 ως άνω δικαστικού λειτουργού, με την ... αίτησή τους προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ζήτησαν την καταβολή από 1.1.1997 μέχρι 31.12.2002 της πάγιας αποζημίωσης που καταβάλλεται από 1.1.1997 στους ομοιόβαθμους εν ενεργεία συναδέλφους του και δεν είχε συνυπολογισθεί στις συντάξιμες αποδοχές του δικαιοπαρόχου τους. Επί της αίτησης αυτής, εκδόθηκε η ... πράξη της 42^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία απορρίφθηκε το σχετικό αίτημα, με την αιτιολογία ότι με το ν. 3075/2002 προβλέφθηκε η καταβολή του επιδόματος πάγιας αποζημίωσης στις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών από 1.1.2003, χωρίς να υπάρχει

δυνατότητα αναδρομικής καταβολής για προγενέστερο χρονικό διάστημα. Κατά της πράξης αυτής, οι αναιρεσειόντες άσκησαν την ... ένσταση ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, την τεκμαιρόμενη απόρριψη της οποίας, μετά την παρέλευση τριμήνου, προσέβαλαν με την από ... έφεσή τους ενώπιον του ΙΙ Τμήματος. Μεταγενέστερα της ασκήσεως της εφέσεως, εκδόθηκε η ... απόφαση της ως άνω Επιτροπής, η οποία απέρριψε το αίτημα των αναιρεσειόντων, με την αιτιολογία ότι το προσβαλλόμενο με την ένσταση έγγραφο έχει πληροφοριακό χαρακτήρα.

6. Την ως άνω ... απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, το Τμήμα, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, έκρινε ως συμπροσβαλλόμενη με την ήδη αναφερθείσα στην προηγούμενη σκέψη σιωπηρή απόρριψη. Το Τμήμα έκρινε περαιτέρω ότι η σύνταξη του αποθανόντος, συζύγου και πατέρα των αναιρεσειόντων έπρεπε να αναπροσαρμοστεί με συνυπολογισμό της πάγιας αποζημίωσης του άρθρου 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997 και συνεπώς, οι αναιρεσειόντες ως κληρονόμοι του, δικαιούνται, καταρχάς, τη διαφορά των συντάξεων που στερήθηκε κατά το από 1.1.1997 έως 31.12.2002 χρονικό διάστημα, κατά το οποίο πράγματι δεν έλαβε την αυξημένη σύνταξη. Εντούτοις, κρίθηκε ότι η διαφορά αυτή δεν μπορεί να τους καταβληθεί, δεδομένου ότι με τις ρυθμίσεις του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, τα οικονομικά αποτελέσματα που διαπλάθονται στο πλαίσιο ασκηθείσας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου έφεσης δεν μπορούν να ανατρέξουν σε χρονικό σημείο πέραν της τριετίας από την πρώτη του μήνα έκδοσης της ως άνω απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία εκδόθηκε στις 5.3.2007 και επομένως, η επιτρεπτή τριετία αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων τοποθετείται την 1^η.3.2004, δηλαδή σε ημερομηνία που ο δικαιούχος τους είχε ήδη αποβιώσει και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ν. 3075/2002, οι κατά μεταβίβαση συντάξιμες αποδοχές τους προσαυξάνονταν ήδη με τη πάγια αποζημίωση του άρθρου 2 του ν. 2521/1997. Κατ' ακολουθίαν δε των ανωτέρω, το Τμήμα έκρινε ότι η έφεση, με την οποία ζητούνταν η καταβολή της πάγιας αποζημίωσης του άρθρου 2 του ν. 2521/1997 για το χρονικό διάστημα από 1.1.1997 μέχρι 31.12.2002, έπρεπε να απορριφθεί, ενόψει του χρονικού περιορισμού του άρθρου 60 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα.

7. Με την ένδικη αίτηση επιδιώκεται η αναίρεση της προαναφερθείσας απόφασης του ΙΙ Τμήματος για τους ακόλουθους, κατ' εκτίμηση του αναιρετηρίου, λόγους : (α) Η διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, κατ' εφαρμογή της οποίας, κρίθηκε από το Τμήμα ότι τα οικονομικά αποτελέσματα που διαπλάθονται στο πλαίσιο ασκηθείσας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου

έφεσης δεν μπορούν να ανατρέξουν σε χρονικό σημείο πέραν της τριετίας από την πρώτη του μήνα έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων είναι ανίσχυρη και μη εφαρμοστέα, ως αντίθετη στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και στο άρθρο 1 του 1ου Πρωτοκόλλου αυτής, καθώς και στα άρθρα 4 παρ. 1, 20 παρ. 1 και 26 του Συντάγματος. (β) Κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 60 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη ότι τα οικονομικά αποτελέσματα που η ως άνω διάταξη επιφέρει, εκτείνονται αναδρομικά τρία έτη από την πρώτη του μήνα έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που εκδίδεται επί ενστάσεως κατά της πράξης της αρμόδιας Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και όχι από την έκδοση της εν λόγω πράξης.

8. Στο άρθρο 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007, 210 Α') ορίζεται: «Δεν επιτρέπεται σε καμιά ανεξάρτητα περίπτωση ν' αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό διάστημα πέρα των τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση». Με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται χρονικός περιορισμός ως προς την αναδρομή των οικονομικών αποτελεσμάτων των εκτελεστών πράξεων των αρμοδίων οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης με τις οποίες κανονίζεται ή αναπροσαρμόζεται σύνταξη.

9. Ο ως άνω χρονικός περιορισμός στην αναδρομική έκταση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την αντίστοιχη αξίωση κατά του Δημοσίου αποβλέπει στην ακριβή αποτύπωση των δημοσιονομικών στοιχείων βάσει των οποίων καταρτίζεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός και επομένως στην τήρηση της αρχής της ακριβείας του Προϋπολογισμού, δηλαδή εξυπηρετεί το ευρύτερο δημοσιονομικό συμφέρον του Δημοσίου σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων εσόδων και όχι απλώς το στενώς εννοούμενο ταμειακό συμφέρον του Δημοσίου με τον περιορισμό των οικονομικών διεκδικήσεων που εγείρονται εις βάρος του. Ως εκ τούτου, με την ανωτέρω διάταξη δεν εισάγεται προνόμιο υπέρ του Δημοσίου με τη μορφή θεσπίσεως υπέρ αυτού τριετούς παραγραφής, ούτε ιδιόμορφος περιορισμός της οικονομικής ωφέλειας του συνταξιούχου, ούτε τίθεται ζήτημα επέμβασης του νομοθέτη στο έργο της δικαστικής λειτουργίας, αλλά θεσπίζεται γενικός, αντικειμενικός και εύλογος περιορισμός της αναδρομικής έκτασης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που απονέμει ο νόμος, συμβατός ως εκ τούτου προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 20 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 26 του Συντάγματος και προς τη διάταξη του άρθρου 1 του 1ου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης

για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (Ολ. ΕΣ 887/2016, 166/2010).

10. Εξάλλου, όταν με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακυρώνεται ή μεταρρυθμίζεται εκτελεστή πράξη της συνταξιοδοτικής διοίκησης με την οποία κρίνεται επί της ουσίας το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αφετηρία του χρονικού σημείου της τριετούς αναδρομής αποτελεί η πρώτη του μήνα έκδοσης της ακυρούμενης ή μεταρρυθμιζόμενης, με την απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου πράξης, με την οποία η συνταξιοδοτική διοίκηση παρά το νόμο δεν αναγνώρισε την ένδικη συνταξιοδοτική αξίωση και όχι ο χρόνος έκδοσης των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση της δικαιοδοσίας του. Τούτο επιβάλλει ο σεβασμός του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του συνταξιούχου που προσέφυγε ενώπιον της δικαιοσύνης καθόσον, με τον τρόπο αυτό, η αφετηρία της αναδρομικής έκτασης του δικαιώματος δεν συνδέεται με τυχαία και απρόβλεπτα γεγονότα κείμενα εκτός του πεδίου επιρροής του ενδιαφερομένου, όπως ή μη έγκαιρη έκδοση της διοικητικής πράξεως κανονισμού ή αναπροσαρμογής της συντάξεως, λόγω ενδεχομένης αμέλειας της διοικήσεως, αλλά συνδέεται με συγκεκριμένα γεγονότα, εντός του πεδίου επιρροής του συνταξιούχου, όπως είναι η κατάθεση της αίτησης κανονισμού ή αναπροσαρμογής της σύνταξής του και η έγκαιρη από αυτόν άσκηση των προβλεπόμενων από το νόμο ενδικοφανών ή ενδίκων βοηθημάτων κατά της απόρριψης του συνταξιοδοτικού αυτού αιτήματος (ΕΣ Ολ. 477/2014, 4319/2013, 166/2010 κ.ά.).

11. Περαιτέρω, η διάκριση που επιτελείται στην προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα μεταξύ «πράξης» και «απόφασης» ανταποκρίνεται στην ορολογία που ακολουθείται στο νομοθέτημα, όπου ο μιν όρος «πράξη» επιφυλάσσεται για τις εκτελεστές πράξεις που εκδίδονται από οργανική μονάδα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ο δε όρος «απόφαση» αποδίδεται στις εκτελεστές πράξεις που εκδίδει η Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, ήτοι συλλογικό όργανο με λειτουργική αυτονομία, που ενεργεί εντός του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Κατά την έννοια δε της εν λόγω διατάξεως, ερμηνευόμενης ενόψει της διευκρινίσεως που μόλις διατυπώθηκε, όταν με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακυρώνεται εκδοθείσα επί ενστάσεως κατά συνταξιοδοτικής πράξης, απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, τα οικονομικά αποτελέσματα της κανονιζόμενης ή αναπροσαρμοζόμενης σύνταξης ανατρέχουν τρία έτη από την πρώτη του μήνα έκδοσης της ακυρούμενης απόφασης της Επιτροπής αυτής.

12. Κατά την έννοια της ίδιας διάταξης, αν η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων έχει εκδοθεί μετά την

-προσβαλλόμενη με την έφεση- σιωπηρή απόρριψη της ένστασης (ως ενδικοφανούς προσφυγής) του ενδιαφερομένου, η οποία τεκμαίρεται με την άπρακτη πάροδο τριμήνου από την υποβολή της ένστασης, τα οικονομικά αποτελέσματα της κανονιζόμενης ή αναπροσαρμοζόμενης με την απόφαση του Δικαστηρίου σύνταξης εκτείνονται μέχρι τρία έτη αναδρομικώς από την πρώτη του μήνα, κατά τον οποίο συντελέσθηκε η σιωπηρή απόρριψη της ένστασης από την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων. Αν όμως, ο ενδιαφερόμενος συνταξιούχος δεν προσέβαλε, με την άσκηση έφεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την τεκμαιρόμενη, λόγω της άπρακτης παρόδου τριμήνου από της υποβολής της, σιωπηρή απόρριψη της ένστασής του, αλλά επέλεξε να αναμείνει την έκδοση ρητής απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων και να προσβάλει την τελευταία αυτή απόφαση, τα οικονομικά αποτελέσματα της κανονιζόμενης ή αναπροσαρμοζόμενης με την απόφαση του Δικαστηρίου σύνταξης εκτείνονται μέχρι τρία έτη αναδρομικώς από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η ακυρούμενη ρητή απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων.

13. Η ανωτέρω διάκριση επιβάλλεται διότι στην περίπτωση όπου εφαρμόζεται, τα έννομα αποτελέσματα τα οποία συνεπάγεται, συναρτώνται άμεσα με τις ενέργειες και την εν γένει επιμέλεια του ενδιαφερομένου ως προς την έκβαση της υπόθεσής του και δη την έγκαιρη και εμπρόθεσμη άσκηση της ένστασης και περαιτέρω τη σιωπηρή απόρριψή της, λόγω της άπρακτης εκ μέρους της συνταξιοδοτικής διοίκησης παρέλευσης τριών μηνών από την άσκησή της και όχι με έτερα, τυχαία ή μη, γεγονότα, εκτός πάντως του πεδίου δράσης και επιρροής του διοικουμένου, όπως η κατ' ευχέρεια της συνταξιοδοτικής διοίκησης, έκδοση της ρητής απόφασης, η οποία μπορεί να ανάγεται σε πολύ μεταγενέστερο χρόνο, με δυσμενείς, ως προς την ικανοποίηση του δικαιώματός του, επιπτώσεις για τον ενδιαφερόμενο.

14. Σύμφωνα με τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά, η διάταξη του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, με την οποία θεσπίζεται χρονικός περιορισμός ως προς την αναδρομή των οικονομικών αποτελεσμάτων των εκτελεστών πράξεων ή αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης, θεσπίζει δικαιολογημένο περιορισμό της αναδρομικής έκτασης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που απονέμει ο νόμος, συμβατό για τους λόγους που προεκτέθηκαν, προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 20 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 26 του Συντάγματος καθώς και προς την υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και του άρθρου 1 του 1ου Πρωτοκόλλου αυτής. Συνεπώς είναι αβάσιμα και απορριπτέα όσα αντίθετα προβάλλονται από τους αναιρεσειόντες.

15. Περαιτέρω, τα ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου ασκούμενα ένδικα βοηθήματα της εφέσεως και αγωγής, λόγω της διαφορετικής δικονομικής τους φύσης, επιφέρουν διαφορετικές δικονομικές και ουσιαστικές συνέπειες, εναπόκειται δε στην ευχέρεια του ενδιαφερομένου ως εκ της αρχής της δικονομικής αυτοτέλειας που τα διέπει (άρθρα 48, 123 π.δ/τος 1225/1981, 75 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας) να επιλέξει, την άσκηση ενός εκ των δύο ή και τη σώρευσή τους, ανάλογα με τα επιδιωκόμενα από αυτόν αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, δεν δύναται τα οικονομικά αποτελέσματα που διαπλάθονται στο πλαίσιο ασκηθείσας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου έφεσης να ανατρέξουν πέντε έτη αναδρομικά από την κατάθεση της αίτησης στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εφαρμοζομένης της πενταετούς παραγραφής της αξίωσης αποζημίωσης κατά του Δημοσίου, κατ' άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, καθόσον η έφεση δεν είναι, λόγω της αυτοτέλειας της, υποκατάστατο της αγωγής, ώστε να υπάγεται στο αυτό νομικό καθεστώς από πλευράς παρεχόμενης στον διάδικο δικαστικής προστασίας. Συνεπώς, δεν είναι συγκρίσιμες οι καταστάσεις του ασκούντος έφεση με αυτή του ασκούντος αγωγή και, επομένως, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα, περί παραβίασης της αρχής της ισότητας λόγω του διαφορετικού χρόνου που δύνανται να ανατρέξουν οι οικονομικές συνέπειες εφέσεως και αγωγής.

16. Όμως, σύμφωνα με όσα έγιναν ανωτέρω δεκτά (σκέψεις 11 έως 13), το Δικαστήριο κρίνει ότι κατ' ορθή ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η σύνταξη του δικαιοπαρόχου των αναιρεσειόντων με το συνυπολογισμό της πάγιας αποζημίωσης, είναι καταβλητέα τρία έτη αναδρομικά από την πρώτη του μήνα που συντελέστηκε η - προσβαλλόμενη με την έφεση - τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη από την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων της ... ένστασής τους, η οποία κατ' εκείνο το χρονικό διάστημα συνιστούσε ενδικοφανή προσφυγή (άρθρο 2 παρ. 11 του ν. 3075/2002). Επομένως, το Τμήμα εσφαλμένως ερμήνευσε και εφάρμοσε την εν λόγω διάταξη, δεχόμενο ότι εφόσον η - μεταγενέστερη της σιωπηρής απόρριψης της ένστασης - ρητή απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, την οποία θεώρησε ως συμπροσβαλλόμενη, εκδόθηκε στις 5.3.2007, η επιτρεπτή τριετία αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων τοποθετείται την 1^η.3.2004.

17. Κατ' ακολουθία των γενομένων δεκτών στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει η ένδικη αίτηση να γίνει δεκτή και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος της αναδρομικής έκτασης των οικονομικών αποτελεσμάτων του άρθρου 60 παρ. 1 του ως άνω Συνταξιοδοτικού Κώδικα, περαιτέρω δε να διαταχθεί η απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου αναίρεσης στους αναιρεσειόντες.

18. Το Δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση δεν χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος (άρθρα 116 του π.δ/τος 1225/1981 και 87 παρ. 4 του Κώδικα νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο) και συνεπώς πρέπει να διακρατηθεί από την Ολομέλεια και η από ... έφεση των αναιρεσιόντων να δικασθεί περαιτέρω στην ουσία κατά το αναιρεθέν μέρος της απόφασης του Τμήματος και ειδικότερα ως προς την έκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων, κατ' άρθρο 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, για τον συνυπολογισμό της προβλεπόμενης στο άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997 πάγιας αποζημίωσης στη σύνταξη του δικαιοπαρόχου τους, η οποία, σύμφωνα με όσα έγιναν προηγουμένως δεκτά, ανάγεται αναδρομικώς την 1^η.1.2003, δηλαδή τρία έτη από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο συντελέστηκε η τεκμαιρομένη σιωπηρή απόρριψη (λόγω της παρέλευσης απράκτου εκ μέρους της συνταξιοδοτικής διοίκησης τριμήνου) της ... ένστασής τους.

19. Με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1 του ν. 3075/2002 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (269 Α'), ορίστηκε : «1. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Π.Δ. 166/2000 ΦΕΚ 153 Α') αντικαθίστανται από 1ης Ιανουαρίου 2003, ως εξής: 2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ως μισθός νοείται ο βασικός μισθός ενεργείας του μισθολογικού κλιμακίου ή του βαθμού που έφερε κατά την έξοδό του από την υπηρεσία μαζί με την προσαύξηση του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, καθώς και: α) για τους δικαστικούς λειτουργούς η πάγια αποζημίωση της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του Ν. 2521/1997 (ΦΕΚ 174 Α') β) (...)».

20. Με την προεκτιθέμενη διάταξη, ο συνυπολογισμός στις συντάξιμες αποδοχές των δικαστικών λειτουργών με τη πάγια αποζημίωση του άρθρου 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997, όπως κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου τούτου είχε μέχρι τότε κριθεί, ρυθμίστηκε εν τέλει από το συνταξιοδοτικό νομοθέτη, με την αντικατάσταση, από 1.1.2003, του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και ορίστηκε ότι ειδικά στο συντάξιμο μισθό των δικαστικών λειτουργών περιλαμβάνεται και η πάγια αποζημίωση του προβλέπεται στο άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2521/1997, η οποία και καταβλήθηκε πλέον από 1.1.2003.

21. Ενόψει της προεκτεθείσας διάταξης, από 1.1.2003, η πάγια αποζημίωση συνυπολογίστηκε (αυξητικά) στη σύνταξη όλων των δικαστικών λειτουργών, μεταξύ των οποίων και του δικαιοπαρόχου των εκκαλούντων. Επομένως, εφόσον τα οικονομικά αποτελέσματα ως προς την αναπροσαρμογή της σύνταξής του αναδράμουν, κατά τα ανωτέρω (σκ. 18)

στην 1^η.1.2003, χρονικό σημείο από το οποίο η σύνταξή του καταβάλλετο πλέον προσαυξημένη κατά το νόμο, η έφεσή τους πρέπει να απορριφθεί.

22. Το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιόντων (άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981 σε συνδυασμό με το άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ν. 2717/1999, Α' 97).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την ένδικη αίτηση.

Αναιρεί την ... οριστική απόφαση του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά το αναφερόμενο στο σκεπτικό μέρος της.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου αναίρεσης στους αναιρεσιόντες.

Διακρατεί την υπόθεση και δικάζει κατ' ουσία την από ... έφεση των : 1) ..., 2) ... και 3) ... .

Απορρίπτει την έφεση κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιόντων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 29 Ιουνίου 2016.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΑΙ ΗΔΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 7 Μαρτίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ